

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS
Unioninkatu 16
PL 180
00131 Helsinki

Viite:

Vastaselitysvarauksenne saantitodistusta vastaan. Saantitodistus leimattu 22.4.2005.
Diaarin:o 252/1/05

Asia:

**VASTASELITYS ANNETUN LAUSUNNON JA SELITYKSEN JOHDOSTA VAASAN
HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ TEHTYIHIN VALITUKSIIN.**

**VASTASELITYS UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN ANTAMAAN
LAUSUNTOON**

Antamassaan lausunnossaan Uudenmaan ympäristökeskus toteaa lakonisesti:

”Uudenmaan ympäristökeskus esittää lausuntonaan, että valitusasiakirjoissa ei ole esitetty mitään sellaista uutta, joka muuttaisi päätöksessä No. YS 553/26.5.2003 esitettyä Uudenmaan ympäristökeskuksen käsitystä asiasta.”

Ei muuta. Lausunto kertoo sen valitettavan tilanteen, että Uudenmaan ympäristökeskus on kuuro ja välinpitämätön asukkaiden valituksille eikä se noteeraa esitettyjä perusteluita.

Asukkaat ovat useissa eri yhteyksissä esittäneet mm., että Ämmässuon alueen hankkeista pitäisi tehdä SVA- ja TVA-selostukset. Vastaukseksi olemme saaneet Uudenmaan ympäristökeskuksen taholta: ”On aivan sama mitä kirjainlyhenteitä kyseisten selostuksien edessä käytetään”.

Ämmässuon kaatopaikan tapauksessa tarkastelemme Pohjoismaiden suurinta ja yhtä Euroopan suurimpaa kaatopaikkaa. Kuitenkaan hankekokonaisuuden sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia ei ole haluttu selvittää. Alueelta tehtyjen lukuisten YVA-ohjelmien ja -selostuksien ohjaustyöryhmissä ei ole ollut riittävän lääketieteellisen koulutuksen saaneita jäseniä tarkastelemaan hankkeiden terveydellisiä ja sosiaalisia vaikutuksia. Kuitenkin palkatut ympäristökonsultit riittävän kompetenssin puuttuessaakin ovat YVA-selostuksiin kirjoittaneet, ettei hankkeilla ole sosiaalisia tai terveydellisiä vaikutuksia.

Uudenmaan ympäristökeskuksen edustajat ovat myös itse myöntäneet julkisissa YVA-informaatiotilaisuuksissa, ettei heillä ole riittävää spesiaalitietoutta terveydellisiin ja sosiaalisiin tarkasteluihin. Vallalla olevaa käytäntöä Uudenmaan ympäristökeskus on puolustellut sillä, että se pyytää tehtyjen selvitysten pohjalta tarvittavat spesiaalitietoutta vaativat lausunnot alan ammattitahoilta. Jos alan ammattilaiset tekevät SVA- tai TVA-selostukset, on saadun selvityksen taso ja luotettavuus toista kuin jos kyseiset ammattilaiset ovat vain lausunnon antajan roolissa selvityksiin, jotka on tehnyt asiayhteyteen riittämättömän koulutuksen omaavat ympäristökonsultit.

Tehdyt taustaselvitykset ovat puutteelliset. Kuitenkin Uudenmaan ympäristökeskus on toistanut jokaisessa YVA-lausunnoissaan, että menettely on ”täyttännyt lain- ja asetuksen vaatimukset”.

VASTASELITYS SELITYKSEEN, JONKA ASIANAJOTOIMISTO HAMMARSTRÖM PUHAKKA PARTNERS OY:N ON ANTANUT PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISTYÖVALTUUSKUNNAN (YTV:n) ASIAMIEHENÄ

Vastaselityksessäni noudatan YTV selityksen numerointia ja asiaryhmittelyä. YTV:n selityksen siteeraukset on esitetty kursiivilla.

Selityksessä vaaditaan s.2 (32) jättämäni valitus hylättäväksi. Hylkäystä perustellaan sillä, että valituksessani ”*ei ole esitetty mitään sellaista, joka muodostaisi perusteen valituksenalaisen päätöksen kumoamiselle. Esitetyt vaatimukset ovat kokonaisuudessaan perusteettomia ja osin myös lakiin perustumattomia.*”

2.4 Yleistä vaatimuksista

YTV väittää selityksessään, että vaatimukseni esim. lupamääräyksiin sisällytettävistä palo- ja pelastustoimista sekä poikkeustilanteiden systemaattisesta tiedottamisesta asukkaille ei ole perusteltu mitenkään. Totean, että EU:n ilmanlaatudirektiivi velvoittaa tutkimaan ilmassa esiintyvät yhdisteet. Näistä löytyy k.o. direktiivin yhteydessä erillinen luettelo. Lisäksi ilmanlaatuasetus velvoittaa tiedottamaan tuloksista asukkaille.

YTV ei ole tutkinut eikä analysoinut EU:n ilmanlaatudirektiivin velvoittamia yhdisteitä eikä se näin ollen myöskään ole ilmanlaatuasetuksen mukaisesti tiedottanut asukkaille kyseisiä tutkimustuloksia. Katso asiasta tarkemmin kohdassa 2.4.7.1 ”Ilman laatu”.

Ämmässuon alueella on viimeaikoina ollut useita tulipaloja. Tulipaloista ja niiden vaikutuksista Ämmässuon muun ilmanlaadun yhteisvaikutuksista ei ole tiedotettu asukkaille.

Ympäristölaki ei velvoittanut Ämmässuon alueen toimijoita vesien yhteistarkkailuun. Kuitenkin aiheutuneiden päästöjen, riskien ja puutteellisen seurannan vuoksi Uudenmaan ympäristökeskus on antanut määräyksen vesien yhteistarkkailusta. Samalla tavoin on perusteltua vaatia Ämmässuon alueen toimijoita ilmanlaadun yhteistarkkailuun. EU:n ilmanlaatudirektiivin ja ilmanlaatuasetuksen mukaisesti asukkaita on tiedotettava tarkkailun tuloksista ja riittäviin varotoimenpiteisiin on ryhdyttävä.

Vaatumukseni on siis perusteltu ja aiheellinen.

Edelleen YTV selityksessä kyseisessä kohdassa YTV toteaa: *”Perusteluiden kohdissa ”Annetut lupamääräykset”, ”Tehdyt tutkimukset”, ”Terveydelliset haitat ja riskit”, ”Ilmanlaatu” ja ”Melut” ei käy riittävällä tavalla ilmi, sitä mihin numeroituun vaatimukseen ne liittyvät ja kuinka.”*

Kaikkia Ämmässuon hankkeita ja niiden toimintojen vaikutuksia tarkastellessa on yhteisvaikutusten tarkastelu puuttunut tai ainakin se on ollut puutteellista. Vastaselityksenä totean, että vaatimukseni ja perusteluni liittyvät kaikkiin numeroituihin kohtiin. Ämmässuon aluetta on tarkasteltava kokonaisuutena, jossa eri tekijät vaikuttavat toinen toisiinsa.

2.4.1 Virheellisesti kuulutettu ympäristölupahakemus

Päätöstä ei kuulutettu Kirkkonummella, vaikka hankkeella on vaikutuksia ja se laajenee kyseiseen kuntaan. Vaadin tapahtuneen virheen oikaisua.

”YTV toteaa, että valittajan vaatimus hakemuksen uudelleen kuuluttamisesta on perusteeton.”

Vaatumukseni ei ole perusteeton hallintolain §§ 54 ja 62 perusteella. (§ 54 tiedoksiantovelvollisuus niille, joita on oikeus hakea päätökseen muutosta ja § 62 yleistiedoksiantovelvollisuus, joka käytännössä tarkoittaa kunnan ilmoitustaululla jätettyä kuulutusta). Lisäksi laki vaatii, että kuulutuksissa asianosaisille pitää ilmoittaa missä ja kuinka kauan päätös on nähtävillä sekä mihin mennessä ja minne mahdollinen valitus on jätettävä. Satunnaiset lupapäätöksestä kirjoittelevat lehtikirjoitukset eivät turvaa asianosaisten oikeuksienvalvontamahdollisuuksia. Kyseessä ei myöskään ole yksin nyt valituksen tehneiden valittajien etujen valvonta. Asianosaisia on myös monet muut, jotka eivät ole tarvittavaa tietoa saaneet eivätkä siksi ole valitustaan arvanneet jättää.

2.4.2. *Uusien toimintojen kieltäminen välittömästi*

Vaadin, että tähän lupakäsittelyyn tulee sisällyttää vain jo olemassa olevat toiminnot Ämmässuolla ja siten saattaa nykyiset toiminnot ympäristölupamääräysten rajoihin ja valvontaan. Uusi toimia ei tule enää luvittaa.

”YTV toteaa, että tässä luvassa käsiteltävät toiminnot muodostavat YSL 2 §:n mukaisen toimintakokonaisuuden, joten ne on käsiteltävä yhdessä lupakäsittelyssä.”

Ämmässuon kaatopaikka on yhdyskuntajätteiden kaatopaikka. Annettu lupa sisältää mm. pilaantuneiden käsittelyn ja varastoinnin Ämmässuon kaatopaikalle. Lisäksi YTV on vastaanottanut alueelle myös tuhkia ja asbestia. Asiaa käsitellään myös päätöksenteon pohjaksi tehdyssä YVA-selostuksessa. Pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden käsittely ja vastaanotto ei kuulu yhdyskuntajätteiden kaatopaikalle. Kyseiset toiminnot kuuluvat ongelmajätteiden käsittelylaitoksiin. Toki useita eri toimintoja voidaan perustella toimintakokonaisuutena, mutta tällä tiellä Ämmässuon kaatopaikan laajenemiselle ja kaiken jätekäsittelyn keskittämiseksi Ämmässuolle ei ole loppua.

”Tässä lupakäsittelyssä ei voida ottaa kantaa muihin Ämmässuon alueelle vireillä oleviin lupaprosesseihin eikä siinä voida tehdä päätöksiä tähän asiaan liittymättömien päätöksien kumoamista. Vaatimus on tältä osin jätettävä tähän asiaan liittymättömänä tutkimatta tai hylättävä lakiin perustumattomana.”

Sekavan tilanteen on aiheuttanut jo se, että YTV:n on toiminut käytännössä koko toiminta-aikansa ilman ympäristölupaa. Samanaikaisesti se on teettänyt mm. uuden erillisen YVA-selostuksen ongelmajätteiden vastaanottamisesta, käsittelystä ja loppusijoittamisesta Ämmässuon alueelle. Viimeksi asiaan lisättiin vielä YVA-menettely YTV:n Ämmässuon alueen vaihtoehtoisista toiminnoista. Ämmässuon ongelma-alueen kokonaisuuden ja kokonaisseurauksien hahmottaminen vaikeutuu, koska YTV itse pilkkoo eri lupahakemukset ja teettää samanaikaisesti samalle alueelle useita eri YVA-selostuksia. Kun esim. eri instanssi vielä myöntää louhintalupia uusille toiminnoille, joilla sitten perustellaan uusien toimintojen ympäristölupia, jotka taas myöntää toinen instanssi, muodostuu kokonaisuudesta entistä sekavampi ja hallitsematon. Siksi sekavan tilanteen kuormittaminen uusilla toimilla pitää keskeyttää ja huolehtia siitä, että edes jo olemassa olevat toiminnot saataisiin tiukoin ympäristömääräyksiin kuriin ja hallintaan.

2.4.3. *Jättemäärän kasvattaminen*

Olen vaatinut, että Ämmässuon toimintoja ei tule enää kasvattaa ja toiminnot on hajautettava niin, että jokainen kunta kantaa vastuun jätetoiminnoista.

”YTV toteaa, että perusteita biojätteiden kompostoinnin kehittämisen lopettamiselle ei ole.”

En toki ole vastustanut biojätteiden kompostoinnin kehittämistä. Olen vastustanut kompostoinnin keskittämistä. Kyseisessä lupapäätöksessä käsiteltävä määrä liki kolminkertaistettaisiin. Nykyisilläkään määrillä hajupäästöjä ei ole saatu kuriin. Lisäksi YTV:n jätteenkäsittelykeskuksen kehittäminen YVA-selostus s.45, kohta 4.4. todetaan, että ”kokonaishajumäärä jää parhaasta mahdollisesta tekniikasta huolimatta suurin piirtein nykyiselle tasolle”.

”Biojätteen kompostointia on päinvastoin jatkossa lisättävä lainsäädännön vaatimusten tiukentuessa ja kaatopaikkapäätösten tultua jatkossa muutetuksi EU:n direktiivien vaatimusten täyttämiseksi.”

Lainsäädäntö tiukentuneet vaatimukset eivät edellytä koko pääkaupunkiseudun biojätteiden kompostoinnin keskittämistä Ämmäsuolle.

”Toiminnanharjoittaja hakee lupaa toimintapaikalleen. sillä ei ole ympäristölupamenettelyssä ole laista johdettavaa perustetta esittää muita toimintapaikkoja.”

Terve järki tätä kuitenkin vaatii. Lisäksi laki velvoittaa hoitamaan kaatopaikkaa niin, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle. Kaatopaikka-alue on kasvanut niin suureksi ja kaatopaikkatoiminnon laajentuneet niin mittaviksi, että häiriöitä ja haittaa aiheutuu läheisille asuinalueille ja ympäröivälle luonnolle. Toimintojen haittoja ei ole pystytty rajaamaan niille laajoinakin alueina kaavoitettujen EK- ja ET-alueiden ja suojavyöhykkeiden sisälle.

”Valittaja ei myöskään ole mitenkään perustellut väitettään (esimerkiksi pyrkimällä osoittamaan tämän toiminnan osan aiheuttavan kohtuutonta rasisitusta), joten se tulee jättää kokonaan huomioon ottamatta.”

Valituksessani Vaasan hallinto-oikeudelle, hallinto-oikeudelle antamassani vastaselityksessä sekä valituksessani Korkeimmalle hallinto-oikeudelle olen perustellut toiminnan kohtuutonta rasisitusta sivukaupalla mm. hajuhaittojen aiheuttamalla terveydellisillä haitoilla. Jos ihminen/ ihmiset pahoin tai jopa parantumattomasti sairastuvat kaasuyhdisteiden vaikutuksesta, eikö se ole kohtuuton rasisitus? Olen perustellut kohtuuttomia rasisituksia mm. asuinviihtyvyyden ja tonttien hinnan alentumisilla.

YTV:n omat väitteet valituksistani ja sen perusteluista ovat perusteettomia eikä niitä siksi tule ottaa huomioon.

2.4.3 Vanhan kaatopaikan sulkeminen

Olen vaatinut vanhan kaatopaikan sulkemista ensitilassa.

”YTV toteaa, että lupa tähtää nykyisen loppukäsittelyalueen sulkemiseen siinä asetetussa aikataulussa eikä perusteita ja käytännön mahdollisuuksia päätöksen kumoamiselle tai muuttamiselle tältä osin ei ole.”

Vanhan kaatopaikalla tapahtuvaan toimintaan YTV on hakenut par'aikaa jatkolupia, jopa EU:n kaatopaikkadirektiivien vastaisesti. YTV:n menettely ja toiminta johtaa lainvastaiseen tilanteeseen. Asetettuja aikatauluja se ole pysty noudattamaan. EU:n kaatopaikkadirektiivien voimaantuminen on ollut YTV:n tiedossa jo vuosia. Kuitenkin direktiivien velvoittamat suunnitelmat YTV on käynnistänyt liian myöhään. Nykyisen toiminnan jatkamista vanhalla kaatopaikalla YTV perustelee myös taloudellisesti kannattavammaksi. Jätehuollon kokonaistarkastelu ja suunnittelu ontuu.

2.4.4 Valvonta

”YTV toteaa, että luvan valvonta on järjestetty ympäristölain edellyttämällä tavalla eikä tämän lupa-asian yhteydessä voida käsitellä aiemman toiminnan väitetyjä puutteita.”

Viimeksi helatorstaina, juhlapyhänä, Ämmässuon alueella suoritettiin kiviainesten murskausta ja maansiirtotöitä. Kyse on perin nykyisestä toiminnasta eikä siihenkään kukaan puutu. Lupavalvonta ei toimi. Asukkaat saavat valittaa vastaavanlaisista tilanteista loppumattomiin ja uuvuksiin. Vastaukseksi saamme esim., ettei häiriön aiheuttajaa tiedetä, se on joku muu tai häiriön aiheuttaja on joku alihankkija. Viimeksi mainittuun selitykseen totean, että hankkeesta vastaava ja toimeksiantaja itse vastaa lupaehtojen noudattamisesta. Ympäristöviranomaisten tulisi valvoa, että lupaehtoja, lakeja ja asetuksia noudatetaan. Näin ei ole. YTV raportoi sen minkä aiheelliseksi katsoo ja selittää joka poikkeaman lupaehtoista poikkeustilanteilla.

2.4.5 Perustelut, jotka edellyttävät tulkintaa

2.4.5.1 Annetut lupamääräykset

”Perusteluiden mukaan asia näyttäisi liittyvän laajennusalueen rakennustöihin. Niistä ei tässä asiassa ole kysymys, ja ne on jätettävä huomiotta.”

Perustelut pätevät sekä nykyisiin toimintoihin vanhalla kaatopaikalla, että laajennusalueella. Sekavilla ympäristölupahakemuksillaan ja samanaikaisilla eri YVA-menettelyillään YTV pyrkii hämärtämään asiayhteyksiä ja vaatii valituksia huomiotta jätettäväksi. Päätäjien ja lupaviranomaisten työskentelyä sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia pyritään systemaattisesti vaikeuttamaan ja sekoittamaan.

2.4.5.1 Tehdyt tutkimukset

”Mikään esitetty vaatimus ei liity tutkimusten riittämättömyyteen.”

Uusin edelleen sanomani valituksessani. Tarkemmat perustelut löytyvät mm. valitukseni yhteydessä jättämästäni YTV:n YVA-ohjelman lausunnosta, joka on jätetty Kolmperän Asukasyhdistys ry:n ja Nuuksion Omakotiyhdistys ry:n nimissä.

”Ajoittain näytteenottoputkiin ei virtaa riittävästi vettä tai niihin suodattava vesi on sameaa. Putkien toimintaan vaikuttaa mm. maa- ja kallioperän laatu sekä pohjavesitilanne.”

Vanhojen näytteenottoputkien on todettu rikkoutuneen myös täytön ja maansiirtotöiden yhteydessä.

Ks. myös Valitus vesien yhteistarkkailuohjelmasta sekä Selitys YTV Jätehuoltolaitoksen, Espoon kaupungin, Jersanmäki Oy:n ja Rakentajien Ekopark Oy:n KHO:hon jättämän yhteisen valituksen johdosta Ämmässuo alueen vesien yhteistarkkailuohjelmaa koskevassa asiassa. Edellä mainitut asiakirjat liitteenä.

”Mitä taas tulee väitteeseen selvitysten ostamisesta ja manipuloimisesta ... YTV kehottaa Alhoa jatkossa esittämään väitteelleen perusteet ja näytön. YTV käyttää tunnustettuja ja kokeneita asiantuntijoita selvityksiinsä, joiden selvitysmetodit ovat kullakin alalla hyväksytyjä.”

Olen itse ollut useimpien Ämmässuon alueella tehtyjen YVA-ohjelmien ja -selostusten ohjausryhmissä. Näiltä pohjilta olen osaltani ollut laatimassa asukasedustajilta pyydettyjä lausuntoja kyseisistä ympäristövaikutusten arvioineista. Olen valituksessani viitannut näihin lausuntoihin ja lisäksi kirjoitettuihin lukuisiin muistutuksiin ja mielipiteisiin. Perusteluni löytyvät niistä moneen kertaan ja niissä esittämäni seikat olen myös valituksissani uusinnut. Minulla on myös YVA-ohjelmien ja -selostusten luonnosversiot. Ne ovat antaneet hyvän vertailukohdan siitä mitä tekstejä hankkeiden luvuttamisen ryydittämiseksi on haluttu painottaa tai mitä hankkeille epäedullisia tekstejä on haluttu jättää pois tai muotoilla niitä hankkeille myönteisiksi.

Yhtenä esimerkkinä voin mainita juuri tämän YTV:n ympäristöluvan pohjaksi tehdyn YVA-ohjelman ja -selostuksen tekstin. Siinä jopa YTV:n maksama konsultti oli luonnokseen laatinut tekstin, jossa todettiin kaatopaikkatoimintojen roskaavan Ämmässuon alueen ympäristöä. Tämän YTV:n edustaja vaati muutettavaksi päinvastaiseen muotoon. Perusteluna hän ilmoitti, että YTV:n toiminta puhdistaa pääkaupunkiseutua. Näin varmasti onkin, mutta muistuttaisin, että kyseinen YVA tehtiin YTV:n toimintojen vaikutuksista Ämmässuon alueella eikä Helsingissä tai muualla pääkaupunkiseutua. Teksti muutettiin konsultin palkkion maksaneen YTV:n vaatimuksesta. Todellisen tilanteen Ämmässuon kaatopaikan roskaavasta vaikutuksesta voi todeta esim. Nupurin tien siivottomasta kunnosta ja lähimetsistä sekä jopa asuintonteille lakkien levittämistä roskista ja jätteistä. Asukkaat saavat valittaa asiasta jatkuvasti. Näyttöä on, mutta sitä ei noteerata. Laki kieltää roskaamisen ja velvoittaa hoitamaan kaatopaikkoja niin, ettei niistä aiheudu haittaa ympäristölle. YVA-menettelyjen yhteisviranomaisen ei ole puuttunut asiaan, jotta YVA-ohjelmien ja -selostusten tekstit saataisiin puolueettomiksi. Vastaavia esimerkkejä voin kirjoittaa lukemattomia.

Tehdyt YVA-selostukset tehdään päätöksenteon pohjaksi. Niissä puolustellaan hankkeiden toteuttamista ja niillä pyritään vaikuttamaan päättäjiin. Surkein esimerkki tästä manipuloinnista on tehty YVA-ohjelmien ja -selostusten tiivistelmät, joiden pohjalta kunnan viranomaisten ja poliittisten päättäjien pitäisi tehdä päätöksensä ja antaa lausuntonsa.

Näihin YVA-menettelyjen teksteihin vedotaan myös valitusten tutkimatta jättämiseksi ja hylkäämiseksi.

2.4.6 *Terveydelliset haitat ja riskit*

”YTV:n käsityksen perusteella mitään viitteitä kaatopaikan haitallisista terveysvaikutuksista ei ole ilmennyt. ...terveydellisten vaikutusten käsittely ja hengityselinsairauksien syntytapojen laaja pohtiminen on YTV:n toiminnan luonne huomioon ottaen tarpeetonta eikä siihen tule velvoittaa YSL 43 §:n nojalla.”

Viittaaan tekstiini vastaselityksessä Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunnon johdosta. SVA- ja TVA-selvityksiä ei ole haluttu tehdä. Kun asioita ei selvitetä eikä tutkita, yritetään terveysvaikutukset lakaista tietämättömiin. Kysyä myös voi, onko YTV:n toiminnan luonne huomioon ottaen terveysvaikutusten käsittely todellakin tarpeetonta? Tällainen suhtautuminen kertoo vastuuttomuudesta eikä anna vakuuttavaa kuvaa hankkeesta vastaavan henkilöstön ammattitaidosta.

Selityksessään YTV viittaa Kirkkonummen kunnanhallituksen kokouspöytäkirjaan 4.10.2004 (asianro13, 478 §), joka sisältää ylilääkäri Tuija Kumpulaisen lausunnon, jossa todetaan, että ”työperäisiksi todettuja sairauksia ei ole.”

YTV ei kerro kunnanhallituksen päätöksestä. Kaunanhallitus palautti yksimielisellä päätöksellä asian uudelleen valmisteltavaksi ja selvitettäväksi mahdollisuudet tutkia jätteenkäsittelykeskuksen vaikutusalueella asuvien kuntalaisten terveydentila ja siten, että se velvoittaa YTV:n maksamaan kustannukset. Kyseinen pöytäkirja on liitteenä.

Kyseisen lausunnon pohjalta totean, että asukkaat altistuvat päästöille vuosien ajan. Ne asukkaista, jotka oleskelevat ja työskentelevät lähialueella jatkuvasti altistuvat päästöille toisin kuin YTV:n henkilökunta, joka poistuu alueelta säädetyn työrupeaman jälkeen tai vuosilomiksi. Henkilökunta on lisäksi tarvittaessa varustettu suojaruostein. Pitäisikö varmuuden vuoksi suojaruosteet vaatia myös asunnoissaan, tonteillaan ja lähiympäristössä liikkuville asukkaille? Lisäksi YTV:n henkilökunta pyrkii ikävistä ja vaarallisista töistä mahdollisimman nopeasti uusiin tehtäviin. Sen jälkeen, kun työnantaja on vaihtunut ja työntekijät ovat jääneet eläkkeelle, he eivät kuulu enää YTV:n terveysseurannan piiriin. Näin useat työperäiset sairaudet jäävät rekisteröimättä, varsinkin sairastapauksissa, jotka todetaan vasta useiden vuosien kuluttua altistumisesta.

Omasta ja koirani sairastumisestani ja ympäristöllisistä vaikutuksista kerroin jo valituksessani Vaasan hallinto-oikeudelle sekä hallinto-oikeudelle antamassani vastaselvityksessä.

Totean vielä, että Kolmperän asukkaalla on epäilty asbestin aiheuttaneen muutoksia keuhkoissa. Kyseinen asukas ei ole koskaan työssään tai kotiympäristössään joutunut tekemisiin asbestin kanssa. Asbestia läjitetään Ämmäsuon kaatopaikalle. Asbestin aiheuttamat vaikutukset tiedetään todetuiksi vasta usean, kymmenenkin vuoden kuluttua.

Asbestin aiheuttamat muutokset keuhkoissa voivat olla hyvin saman tapaiset kuin systeemisen skleroosin aiheuttamat muutokset. Muistuttaisin vielä, että systeemisen skleroosin on todettu aiheutuvat mm. kaasuista ja kemikaaleista. Hajuhaitat ja metaanikaasupäästöt Ämmäsuolla ovat tunnustettu tosiasia.

Kerroin myös systeemisestä skleroosista ja keuhkovaltimoiden ylipainetaudista (hypertonia pulmonaris), joihin sairastuin. Kerroin Ämmäsuolle läjitettyjen tuhkien sisältämästä vanadiinista sekä vanadiinin ja keuhkovaltimoiden ylipainetaudin yhteydestä, joka on todettu tutkituilla rottakokeilla. Mainittakoon vielä, että vaikka keuhkovaltimoiden ylipainetauti on harvinainen ja vaarallinen, omalääkärimini ihmetteli, että samalla hoito-alueella yllättävän moni sairastaa tätä harvinaista tautia. Harvinainen on ympäristökin: Pohjoismaiden suurin kaatopaikka, jonne ja jonka viereiselle virkistysalueelle on läjitetty mm. vanadiinia ja arsenikkia sisältäviä tuhkia.

Viittaa vielä Espoon ympäristölautakunnan pöytäkirjaan 13.4.2005 listan asianro 5, 5§. Asia koskee lausuntoa eduskunnan oikeusasiamiehelle Ämmäsuon jätteidenkäsittelykeskuksen aiheuttamia hajuhaittoja koskevasta kantelusta.

Pöytäkirjasta ilmenee:

”Ympäristölautakunta on hankkinut Espoon terveydensuojeluviranomaisen lausunnon asiasta. Sosiaali- ja terveystoimen terveydensuojelu toteaa mm., että kaatopaikan tai kompostoinnin päästöt koostuvat sadoista erilaisista kemiallisista yhdisteistä, joista osa on haisevia ja osa ei. ... Epämiellyttävillä hajuilla voi olla merkittävä vaikutus ihmisten mielialaan, ja se voi stressitekijänä epäsuorasti vaikuttaa ihmisten terveyteen. Hajun yleisimmät terveyshaittoihin liittyvät vaikutukset ovat silmien, nenän ja kurkun ärsytys, päänsärky ja väsymys sekä univaikeudet ja pahoinvointi. Yhdyskuntailman hajut voivat aiheuttaa myös sosiaalisia ja taloudellisia haittoja.”

Ympäristölautakunnan pöytäkirja on liitteenä.

Viittaa myös Uudenmaan ympäristökeskuksen lausuntoon 4.5.2005

ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, YTV:n jätteenkäsittelykeskuksen kehittäminen, biojätteiden käsittely sekä tuhkan ja kuonan loppusijoitus, Espoo.

Lausunnon yhteenvedossa esitetyistä lausunnoista ja mielipiteistä ilmenee Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston kanta. Lausunnossa kerrotaan, että ”Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosaston toteaa Ämmäsuon alueen olevan ongelmallinen ympäristö- ja terveysnäkökulmasta, sekä korostaa eri toimintojen muodostaman kokonaisuuden ja niiden yhteisvaikutusten huomioon ottamista. ...

Lääninhallitus on huolissaan biojätteen hajuhaitoista ja korostaa erilaisten häiriötilanteiden hallinnan merkitystä. Lausunnossa todetaan myös osin ristiriitaiset käsitykset siitä, kulkeutuuko alueelta pintavesiä Dämmanin valuma-alueelle, joka on yksi Espoon Veden raakavesilähteistä....

Lääninhallituksen lausunnon liitteenä on sosiaali- ja terveysministeriön 4.3.2005 päivätty muistio jätteenpolton tuhkan supermyrkkyyttämisestä (dioksiini- ja furaaniyhdisteitä). Muistio perustuu Kansanterveyslaitoksen selvitykseen....”

Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto 4.5.2005 on liitteenä.

2.4.5.1 Ilman laatu

”Valittaja väittää, ettei YTV analysoi ilman laatua...Perustelut eivät liity mihinkään konkreettiseen vaatimukseen, joten ne tulee jättää huomiotta. YTV:n mukaan väite ilmanlaadun tutkimusten puuttumisesta on myös tosiasioita vastaamaton.”

En ole valittanut ilmanlaadun tutkimusten puuttumisesta, olen valittanut niiden puutteellisuuksista. YTV viittaa tekemiinsä haju-, katopaikkakaasu- ja pölymittauksiin. Edelleenkin YTV ei suorita ilmanlaadun analysointia. YTV on mitannut jatkuvatoimisesti Ämmässuon alueella hengitettävien pölyhiukkasten määrää (PM10) ja haisevia rikkiyhdisteitä (TRS) vasta vuodesta 2002 alkaen. Tätä ennen Ämmässuolla ei ole ollut säännöllistä ilmanlaadun seurantaa. Lisäksi YTV ei ole edelleenkin analysoi pölyhiukkasten koostumusta, se mittaa ainoastaan hiukkasten määrän ja tekee luokituksen hiukkaskoon mukaan.

Pelkkä pölyhiukkasten määrän ohje- ja raja-arvojen tarkastelu tietämättä niiden koostumusta ei anna riittävää tietoa hengitettävien pölyhiukkasten eikä lähiluontoon laskeutuvien pölyjen vaikutuksista.

YTV on tehnyt metaanikartoituksia Ämmässuon kaatopaikka-alueella vasta vuodesta 1998 alkaen. Näissäkään kartoituksissa ei ole analysoitu metaaniin sekoittuneiden kaasuyhdisteiden laatua. Kyseiset kaasuyhdisteet ovat tutkimatta ja ne voivat olla hyvinkin vaarallisia, vaikka YTV toisin väittääkin. YTV toteaa kalvossaan *”Metaanimittaukset vuosina 1998-2004”*, että *”Metaanin mukana purkautuu haisevia yhdisteitä”*. Sidosryhmäkokouksessa 11.5.2005 esitetyssä kalvossa metaanipurkaumat esitettiin värikoodein tapahtuneeksi kaatopaikan reuna-alueilta. Muut ympäröivät alueet ja kaatopaikan täyttöalue oli esitetty valkoiseksi. Valkoisen värin mukaisesti kyseisillä alueilla ei siis tapahtuisi metaanipäästöjä. Kuitenkin alustuksesta ilmeni, että täyttöalueilta metaanipäästöjä ei ollut edes mitattu. Kalvon antama informaatio oli siis harhaanjohtavaa ja suoritettut tutkimukset puutteellisia. Vasta kesällä 2004 oli tehty mittaus täyttöalueelta purkautuvasta metaanista. Mutta kuten jo sanottu, myöskään kaasuyhdisteiden laatua ei ole analysoitu. Siitä YTV:llä on esittää tietoa ainoastaan USA:ssa tehdyistä mittauksista tai kirjallisuudessa esitetyistä yhdisteistä. Ämmässuolta ne siis puuttuvat.

Viitataan tässä yhteydessä edelleen Espoon ympäristölautakunnan pöytäkirjaan 13.4.2005, Kirkkonummen kunnanhallituksen pöytäkirjaan 4.10.2004, Uudenmaan ympäristökeskuksen lausuntoon 4.5.2005 sekä edellä mainituissa asiakirjoissa esiintyviin Espoon terveydensuojeluviranomaisen sekä Etelä-Suomen lääninhallituksen lausuntoihin.

Valitukseni ilmanlaadun tutkimusten puutteellisuuksista vastaa siis tosiasioita.

Edelleen YTV toteaa, että

”Valittaja on tuolloin väittänyt, että asbestijätteiden pakkaustapa ei ole riittävän turvallinen. YTV toteaa, että väite on perustelematon ja toteennäyttämätön.”

YTV:n edustaja selitteli eräässäkin sidosryhmän kokouksessa, että asbestijätteet ”kapseloidaan”. Tosiasiassa ne pakataan muovipusseihin, tämän olen kertonut jo aikaisemminkin. Jo lapsikin tajuaa, ettei muovipussi ole mikään ”kapseli” ja että muovipussit hajoavat viimeistään lanauksen tai tiivistyksen yhteydessä.

Ilmanpäästönriskejä aiheutuu tämän jälkeen esim. silloin, kun kaatopaikkaa on jouduttu avaamaan kaasunkeräysputkiston asennusta varten. Kasvihuoneilmiö aiheuttaa yhä suurempia sateita. Tiivistyksen alle hajonneet muovipussit valuttavat asbestit suotovesiin, joten päästöjä syntyy pohjavesiin ja vesistöihin. Asbestijätteiden pakkaustapa ei siis ole riittävän turvallinen. Mikäli YTV vielä yrittää väittää, ettei asbesti olisi pakattu muovipusseihin, meillä löytyy asiasta kuvadokumentteja. Pyydän Korkeimpaa hallinto-oikeutta tarkistamaan asian esim. Ämmäsuoliikkeen nettisivuilta: www.ammassuoliike.info. Kohdasta ”Galleria” löytyy kuva valkoisiin muovipusseihin pakatuista asbestijätteistä.

Valitukseni on siis tältäkin osin perusteltu ja toteennäytetty.

”YTV oikaisee lisäksi liikennemäärää koskevan tiedon. Ämmäsuon-Kulmakorven kokonaisarvioinnissa tarkoitettu raskaan liikenteen määrä tarkoittaa molempiin suuntiin kulkevaa liikennettä. Esitettyjä lukuja ei siis tule enää kaksinkertaistaa liikennemäärään arvioinnissa.”

Esittämäni luvut olivat 1.800 – 1.900 kuorma-autoa/d. Koska tehdyissä selvityksissä luvut on yleensä ilmoitettu vain yhden suuntaisina, oli ilmoitettu määrä tulkittavissa kahteen suuntaa kulkevana siis 3.600 – 4.000 kuorma-autoa päivässä.

Todettakoon vielä, että jokaisessa selvityksessä ilmoitetut määrät vaihtelevat. Sama ongelma on myös monissa muissa ilmoitetuissa luvuissa: puhutaan esim. kuljetetuista jätekuormista, mutta ei lasketa siitä syntyvää liikennettä myös palautuvaksi.

Vastaavasti toisin paikoin materiaalmäärästä puhutaan kuutioina toisin paikoin tonneina jne. Tämä on tyypillistä sekavuutta aiheuttamaan tulkintavaikeuksia ja johdattaa lukijaa harhaan. Asiaan on puututtu useaan otteeseen myös YVA-ohjelmien ja -selostusten lausunnoissa ym. muissa muistutuksissa.

Vanhan kaatopaikan avaamisen yhteydessä YTV toteaa, että *”Myrkyllisiä kaasuja ei ole tässä yhteydessä levinnyt ympäristöön, vaan aiheutunut haju on ainoa mahdollinen tilapäinen haittavaikutus.”*

Kaasujen koostumusta ei ole Ämmässuolla analysoitu eikä syntyneitä uusia kaasuyhdisteitä ole kartoitettu. Viittaa tässä edellä kirjoittamaani YTV:n metaanikartoituksista. Edellä siteerattu YTV:n väite on vain pelkkä olettaus eikä tosiasia.

Viittaa vielä Espoon ympäristölautakunnan pöytäkirjaan 13.4.2005 ja Espoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon eduskunnan oikeusasiamiehelle Ämmässuon jätteidenkäsittelykeskuksen aiheuttamia hajuhaittoja koskevasta kantelusta. Katso kohta 2.4.7 ”Terveydelliset haitat ja riskit”

Vaadin valituksessani korkeimmalle hallinto-oikeudelle, että se päätöksellään vaikuttaa siihen, että voimalaitosjätteiden läjitys Ämmässuolle kielletään sekä jo läjitettyjen voimalaitosjätteiden aiheuttamat haitat ja vahingot saadaan kuriin.

Totesin valituksessani, että lokakuussa 2003 Ämmässuo-Kulmakorven alueen pohjavesimittauksissa on mitattu mm. korkeita vanadiinipitoisuuksia. Uudet kontrollimittaukset tehtiin keväällä 2004. Ämmässuon-Kulmakorven vesien yhteistarkkailun vuosiyhteenvedossa vuodelta 2004 löytyy edelleen korkeita vanadiiniarvoja.

YTV toteaa selityksessään:

*” Vuoden 2004 mittauksiin liittyneessä käsittelykokeessa on todettu vanadiinin esiintymisestä seuraavaa: ...Suomen pohjavesien vanadiinipitoisuus on yleensä 0,04-2,0 µg/l. ...
Ainoastaan pisteellä 201 suodattamattoman näytteen vanadiinipitoisuus (0,1 mg/l) (= 100 µg/l) ylitti raja-arvon...
Suodattamattomien näytteiden pitoisuuksista suurin osa oli alle 10 µg/l. ...”*

Edelleen YTV toteaa selityksessään:

”Esitettyjen tulosten perusteella voidaan todeta, että pohjavesitutkimuksissa havaitut vanadiinipitoisuudet eivät ole korkeita eivätkä ne edellytä toiminnan rajoittamista....”

Kuitenkin YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan Ämmässuon ja Kulmakorven vesien yhteistarkkailun vuosiyhteenvedosta vuodelta 2004, jonka on päivätty Insinööritoimisto Paavo Ristolan toimesta 23.3.2005 on mitattu mm. seuraavia vanadiiniarvoja:

Pohjavesien analyysitulokset

Ämmässuontie maantäyttöalue:

piste P36	29.3.2004	0,017mg/l	=	17 µg/l
P29A	5.10.2004	0,016 mg/l	=	16 µg/l

Jätteenkäsittelyalue, hyötykäyttöalue ja kompostointilaitos:

piste	37	19.8.2004	0,003 mg/l	=	3 µg/l
	201	17.3.2004	0,011 mg/l	=	11 µg/l
	30	24.3.2004	0,006 mg/l	=	6 µg/l
	30	12.5.2004	0,006 mg/l	=	6 µg/l
	30	19.8.2004	0,005 mg/l	=	5 µg/l
	SK4	31.3.2004	0,004 mg/l	=	4 µg/l
	41	25.3.2004	0,012 mg/l	=	12 µg/l
	42	17.5.2004	0,014 mg/l	=	14 µg/l
	50	31.3.2004	0,007 mg/l	=	7 µg/l

Rakennusjätteiden käsittelylaitos, romuautovarasto ja motocrossrata:

piste	206A	24.3.2004	0,005 mg/l	=	5 µg/l
	40	25.3.2004	0,021 mg/l	=	21 µg/l

Kulmakorven maanläjitys ja Jersanmäki Oy:n toiminnot:

piste	47	25.3.2004	0,016 mg/l	=	16 µg/l
	48	22.3.2004	0,007 mg/l	=	7 µg/l
	51	22.3.2004	0,009 mg/l	=	9 µg/l
	51	23.8.2004	0,006 mg/l	=	6 µg/l
	51	11.10.2004	0,006 mg/l	=	6 µg/l

Perustilapisteet:

Piste	34B	23.3.2004	0,015 mg/l	=	15 µg/l
	45	29.3.2004	0,042 mg/l	=	42 µg/l

Edelleen samoista mittaustuloksista löytyy pintavesille mm. seuraavia arvoja:

Peringin ojaan laskevat vedet:

piste	K7	22.3.2004	39 µg/l
-------	----	-----------	---------

Gumbölejokeen laskevat vedet:

piste	K2	16.3.2004	5 µg/l
	K2	17.8.2004	5 µg/l

Viimeksi mainitun mittauspisteen tuloksista todettakoon, että vedet Dämmanista laskevat Gumbölejokeen. Dämmanista, jota Espoo ja Kirkkonummi käyttävät talousvesilähteinään on mitattu vanadiinia. Dämmaniin on juoksutettu vettä Nuuksion Pitkäjärvestä niin paljon, että juoksutus on aiheuttanut haitallista vedenpinnan alenemista Nuuksion Pitkäjärvässä. Onko tällä veden juoksutuksella yritetty laimentaa Dämmanin vanadiinipitoisuuksia?

Olen tähän tarkoituksella listannut vanadiiniarvoja koko Ämmässuon alueelta osoittaakseni, että alueen eri toiminnoilla on yhteisvaikutuksia ja että alueen vanadiiniarvot ovat epätavallisen korkeat. Mm. näiden mittausten tulokset, piste 201 mukaan lukien, ylittivät pohjavesien normaalin vanadiinipitoisuuden. Suomen pohjavesien vanadiinipitoisuudeksi on ilmoitettu yleensä 0,04 – 2,0 µg/l. Ämmässuon alueella mitatut korkeat vanadiinipitoisuudet on selitelty luonnollisiksi ja maaperästä johtuviksi. 26.10.2004 Uudenmaan ympäristökeskus tiedotti, että Ämmässuon- Kulmakorven metallipitoisuudet ovat normaaleja.

Alueelle läjitetyt tuhkien sisältämä vanadiini on painunut pohjavesiin. Tilannetta ei pidä mennä pahentamaan lisätuhkien läjityksellä.

YTV jätti selityksensä korkeimmalle hallinto-oikeudelle 29.3.2005. YTV:llä oli siis jo tässä vaiheessa tiedossaan vesientarkkailun vuosiyhteenvedon tulokset. Näistä tuloksista YTV selityksessään ei maininnut mitään. Mittaustulokset ovat liitteenä.

2.4.8. *Melut*

Valitin, että melumittauksia on suoritettu virheellisesti ja vaadin, että korkein hallinto-oikeus päätöksellään puuttuu asiaan niin, että meluhaitat saadaan Ämmässuon alueella kuriin.

Selityksessään YTV toteaa:

”Meluun liittyvä perustelu ei liity mihinkään konkreettiseen vaatimukseen, joten se on siksi jätettävä huomiotta.”

Olen valituksissani vaatinut, että kaatopaikkatoimintojen kasvu ja keskittäminen Ämmässuolle on lopetettava eikä lisätoiminnoilla ja niiden luvituksilla saa vaikuttaa siihen, että alueelle aiheutetut häiriöt entisestään kasvavat. Eikö vaatimukseni ole konkreettinen?

Perusteluissa ja valitukseni liitteissä olen esittänyt mm. YTV:n ympäristöraportin ja YTV:n teettämän YVA-selostuksen melutasokartan. Kartassa ilmenee, että Ämmässuon alueella on mitattu 60,9 ja 60,2 dB meluarvoja.

Viittaan vielä kohdassa 2.4.5 ”Valvonta” kertomaani meluavasta työskentelystä lupaehtojen sallimien rajojen ulkopuolella. Kerroin myös, ettei tätäkään meluamista mikään taho valvonut.

Liitteet:

- kopio leimatusta saantitodistuksesta
- Kirkkonummen kunnanhallituksen pöytäkirja 4.10.2004, listan asianro 13, 478§
- Valitus vesien yhteistarkkailuohjelmasta
- Selitys YTV Jätehuoltolaitoksen, Espoon kaupungin, Jersanmäki Oy:n ja Rakentajien Ekopark Oy:n KHO:hon jättämän yhteisen valituksen johdosta Ämmässuo alueen vesien yhteistarkkailuohjelmaa koskevassa asiassa
- Espoon ympäristölautakunnan pöytäkirja 13.04.2005 , listan asianro 5, 5§
- Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto 4.5.2005
- 17722, YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta Ämmässuon ja Kulmakorven alueen vesien yhteistarkkailun loppuraportti vuonna 2004, liitteet 6,7,8,9 ja piirustukset

Kolmperässä 12.5.2005

Arja Alho

Kirkkonummi